

Eerste Haarlemse Ambachtsschool Kamperstraat en Verspronckweg.

Overgenomen van de publicatie van het Historisch Museum te Haarlem "Leren voor het Leven", naar aanleiding van een tentoonstelling over de verdwenen Haarlemse Ambachtsscholen en huishoudscholen.

Eerste Haarlemse Ambachtsschool Kamperstraat en Verspronckweg

De vraag naar goed opgeleide arbeiders groeit aan het eind van de 19e eeuw. Onder andere de Haarlemse houthandelaar en scheepsbouwer H.T. Peltenburg, aannemer P. Kleiweg Dyserinck en J.J.F. Beijnes, directeur van de gelijknamige rijtuigenfabriek, slaan de handen ineen en staan aan de basis van wat later de Eerste Haarlemsche Ambachtsschool wordt. Oprichting van de vereniging is op 26 mei 1891, de school start op 14 november 1892. Het initiatief is particulier, maar de school wordt mede door de overheid gesubsidieerd. Het eerste jaar ontvangt zij 8.700 gulden subsidie.

Aanvankelijk loopt het schooljaar van mei tot mei totdat dit in 1905 wordt verschoven naar april tot april. Aangezien de jongens 12 jaar en 8 maanden moeten zijn voordat zij aan de opleiding mogen beginnen en de lagere school van augustus tot augustus loopt moet er een aantal maanden overbrugd worden. Dit kan door van de lagere school een deel van het zevende leerjaar te volgen. Na de oorlog wordt het schooljaar van de ambachtsscholen afgestemd op dat van het lager onderwijs.

Schoolgeld

Dat de Ambachtsschool niet voor de allerlaagste klassen bestemd is, laat het schoolgeld zien dat betaald moet worden. In 1908 is het vaste schoolgeld 10 gulden per jaar. De school wil eigenlijk dat er 'progressief' schoolgeld geheven wordt. Dit betekent dat het schoolgeld berekend wordt naar draagkracht van de ouders. Uit angst voor een te groot verloop, duurt het nog enkele jaren voordat dit wordt toegepast.

In 1913 varieert het schoolgeld tussen 10 en 25 gulden (nu wel progressief). En drie jaar later wordt er tussen de 10 en 50 gulden gevraagd. Minvermogenden betalen 2,50 tot 5 gulden per jaar. Het zijn er trouwens maar heel weinig die de volle 50 gulden kunnen betalen.

Tot 1935 heeft de Ambachtsschool een exclusief karakter en is het een 3-jarige opleiding bestemd voor 'een selecte groep jongens uit de arbeidende stand'. Vanwege bezuinigingen besluit de Overheid in 1935 om de Ambachtsschool om te zetten in een 2-jarige cursus. Onverwacht voordeel is dat het hierdoor voor meer gezinnen mogelijk wordt om hun zonen naar de Ambachtsschool te sturen.

Nieuwbouw aan Verspronckweg

Het aantal leerlingen groeit en het bestuur wil naast de ambachtsschool een school voor hoger technisch onderwijs in de stad. Er wordt naar ruimte gezocht en gevonden. Aan de Verspronckweg wordt in eerste instantie de Centrale MTS gepland. Een school voor alle Nederlanders in navolging van de Technische Hogeschool in Delft, maar dan voor toekomstige leiders 'van den tweeden rang'. In het pand komt ook de Ambachtsschool, die in 1922 de Kamperstraat verlaat.

Tweede Wereldoorlog

Tijdens de mobilisatie in 1939 wordt de Verspronckweg in beslag genomen door 1.800 Nederlandse militairen. De leerlingen van de Ambachtsschool worden verspreid door de stad ondergebracht in huizen aan de Zijlweg, Wagenweg en Schoutjeslaan (ambacht) en villa's aan het Kennemerplein en in Bloemendaal (MTS). Hier worden de theorielessen gegeven. Het praktijkgedeelte blijft aan de Verspronckweg. Even later neemt de Wehrmacht de school over (1941-1944). De Duitsers zitten regelmatig op het dak van de school om de omgeving in de gaten te houden. Een deel van de huizen die aan het noordelijke gedeelte van de Verspronckweg staan, worden weggebroken, zodat de Duitsers goed zicht richting Bloemendaal hebben.

Sommige jongens die wat verder van school wonen, blijven tussen de middag over. Een van deze jongens meldt dat zijn lunchpakketje standaard bestaat uit een thermosfles chocolademelk en boterhammen met marmite. Tenminste zolang deze in de oorlog nog te krijgen is.

Op 25 juni 1945 kan de Ambachtsschool haar deuren weer openen om haar werk voort te zetten.

Smidsvuur

Tijdens de les Vuur en Plaatwerk van de opleiding Smeden en Bankwerken hebben de jongens regelmatig brandstof nodig om het smidsvuur brandend te houden. Hiervoor dient het houtafval van de opleiding Houtbewerken. De jongens van deze opleiding vegen hun houtkrullen in een gat in de vloer en het afval komt uiteindelijk in een grote opvangbak in de kelder terecht. Dit houtafval wordt door twee jongens van Smeden en Bankwerken weer uit de kelder opgehaald. Echter, omdat de kelder voor een groot deel onder water staat, roeien ze elke keer, op een zelfgebouwd vlot, naar de opslag om daar de houtresten te verzamelen voor het smidsvuur.

Spoedcursus timmeren

Na de oorlog wordt aan de Verspronckweg een spoedcursus voor timmermannen gegeven. Het land moet heropgebouwd worden en er is een grote vraag naar timmermannen in Haarlem en omgeving. Vooral Zandvoort heeft veel van de oorlog te lijden gehad. Het betreft een 2-jarige opleiding van 40 uur per week, verspreid over 6 dagen. Handgereedschap wordt aangereikt en de stukken hout om werkstukken te maken moeten uit een 40 mm dikke deel gezaagd worden. De spierballen worden hiermee goed getraind.

Doorstroom naar MTS

Naast de praktijklessen is er ook aandacht voor bouwkundig tekenen, vrij schets tekenen, werktuigkunde, natuurkunde, algebra en meetkunde. De beste leerlingen mogen doorlopen naar de naastgelegen MTS, maar dan moeten ze wel een kruiwagen hebben van een aannemer of beter gesitueerde.

Banketbakkersklas

Behalve alle technische vakken heeft de Ambachtsschool ook een banketbakkersklas. Een leerling uit 1954 weet te vertellen dat de lessen niet altijd even rustig en stil verliepen. Zo leek het de jongens leuk om tijdens een opspuitles gevulde spuitzakken met gele namaak room in grote vaart rond te slingeren. De muren, het plafond, kortom de hele klas zat onder. Na schooltijd zijn ze nog lang bezig geweest om alles weer schoon te maken.

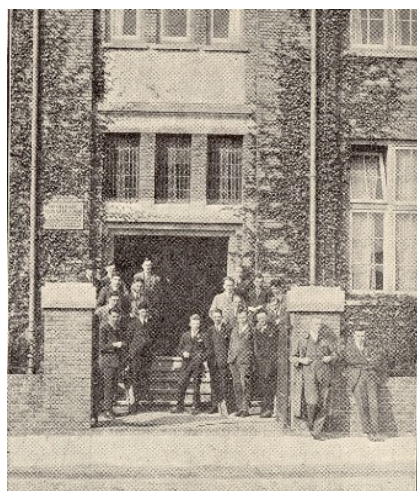
De lessen werden ook met belangstelling gevolgd door de jongens van de metaalbewerking. Zij zagen volle schalen wit schuim en dachten dat het om slagroom ging. Met hun zwarte vingers schep-ten ze het schuim uit de bekkens. Hun teleurstelling was groot toen bleek dat het niet meer dan opgeslagen eiwit was die voor de garnerles stijf geslagen was.

Elektrotechniek

In 1956 verandert de naam Ambachtsschool in LTS Haarlem en ondertussen is het vak Elektrotechniek aan het lesaanbod toegevoegd. Deze opleiding leidt op tot het VEV-diploma aspirant monteur (Vereniging voor Elektrotechnisch Vakonderwijs). De school biedt ook de tweejarige opleidingen VEV-diploma hulpmonteur en VEV-diploma monteur in de avonduren aan. De laatste is de hoogste opleiding in de elektrotechniek die op school gevolgd kan worden.

Fusies

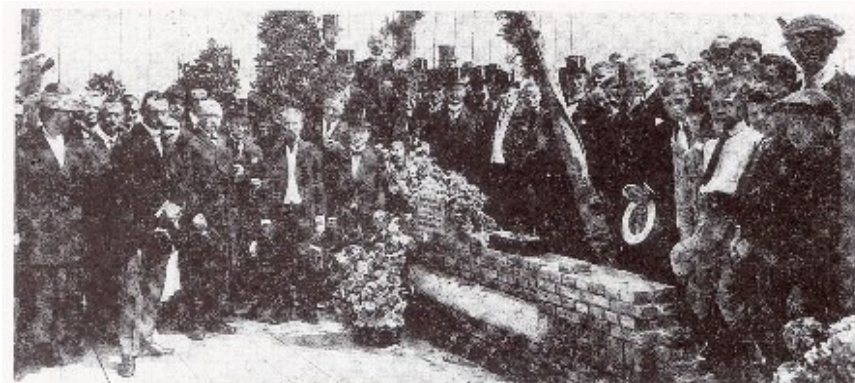
De LTS Haarlem wordt in 1968 ATS Haarlem en na een aantal fusies met de Sinneveltschool (huishoudschool), de Lieven de Key (LTS) en Krelageschool (lagere tuinbouwschool) verandert de naam in Noordzee College en later in Sterren College. In 2007 vindt een grote fusie plaats tussen drie schoolbesturen in de regio Haarlem en Velsen. Er komt nu één bestuur onder de naam Dunamare. In december 2010 wordt het pand aan de Verspronckweg overgedragen van Dunamare aan een projectontwikkelaar. De school wordt omgebouwd tot appartementencomplex.

Ingang MTS 1930

MTS gezien van de zuidzijde

Eerste steenlegging in 1920

oorlogsjaren